

SOCIOLOGIA VALORILOR

by Rudolf Rezsöházy,
Institutul European, Iasi, 2008

DIANA LEONTE

Valorile unui individ sau ale unei colectivități nu sunt izolate, juxtapuse sau în dezordine. Dimpotrivă, ele sunt legate unele de altele, interdependente, formează un sistem. Când o valoare nouă este adoptată sau o valoare este pierdută, când se întărește o valoare sau este slăbită, tot sistemul este afectat.

Acest punct de vedere este expus pe tot cuprinsul cărții de către autor.

Rudolf Rezsöházy, specialist și cercetător în domeniul istoriei, este profesor eminent al l'Université catholique de Louvain (UCL), Belgia. Interesul său științific pentru schimbarea socială, dinamica valorilor, sociologia științelor politice și a acțiunii sociale au condus itinerarul său intelectual spre sociologie și științe politice. Este autorul volumelor *Les nouveaux enfants d'Adam et Eve: les formes actuelles de couples et de familles*, Louvain-la-Neuve, Academia, 1991; *Pour comprendre l'action et le changement politiques*, Louvain-la-Neuve, Duculot, 1996; *La nouvelle utopie. De optimo reipublicae statu*, Racine, 2002.

Autorul tratează o temă puțin abordată dar foarte importantă, cea a valorilor. Cartea reprezintă, ca și apariție în sine o valoare prin modul clar, concis de a explica și expune procese sociologice complexe, asemenea formării și transformării valorilor. Originalitatea volumului constă în “traversarea” de-a lungul evoluției valorilor în timp, punctarea fiecărei etape importante de-a lungul istoriei ce coincide modificării periodice al sistemului de valori: dispariția unora urmată de crearea altora, toate aceste mecanisme funcționând pe fondul unor valori majore universale.

Valoarea, element esențial al vieții sociale, a fost dezbătută în literatura de specialitate în prestigioase lucrări ca: *Experiența normei*- Robert Williams; *Ce sens oferă sociologul valorilor și care sunt utilitățile pe care le pune în valoare?*- Jean-Pierre Hiernaux; *Istoria- producătoare, conservatoare, distrugătoare de valori* - Rudolf Rezsöházy; *Despre apariția, utilizarea valorilor în viața de zi cu zi* - Paul Ninane; *Repere sociologice despre valori, etică și religie* - Francois Houtart; *Exigența morală în experiența creștină* - Pierre de Loch; *Specificitatea eticii și poziția sa în creștinism* - Jacques Etienne; *Punctul de vedere al juristului* - Jacques Verhaegen; *Valorile sau sacrul pervers* - Albert Doutreloux; *În vederea unei sinteze* - Jacques Etienne; *Spre o concluzie imposibilă* - Pierre Watte ; *Vedere retrospectivă*- Jean Rem.

Câteva studii românești asupra valorilor sunt: Chiribucă, Dan. 2004. *Tranziția postcomunistă și reconstrucția modernității în România*, Cluj-Napoca; Roth, Andrei. 2002. *Modernitate și modernizare socială*, Polirom, Iași; Sandu,

Dumitru. 1996. *Sociologia tranziției. Valori și tipuri sociale în România*, București: Editura Staff; Vlăsceanu, Lazăr. 2007. *Sociologie și modernitate. Tranziții spre modernitatea reflexivă*, Iași: Polirom; Voicu, Bogdan. 2005. *Penuria Pseudo-Modernă a Postcomunismului Românesc. Volumul II. Resursele*, Iași: ExpertProjects; Voicu, Bogdan, Mălina Voicu, ed., 2007. *Valori ale românilor: 1993-2006. O perspectivă sociologică*, Iași: Institutul European; Website-ul echipei românești pentru studiul valorilor sociale: <http://www.iccv.ro/romana/teme/EVS/evs.htm>. Una din cele mai importante opere similare este realizata de Eurobarometrul Uniunii Europene.

Conceptul este omniprezent în științele sociale dintodeauna fără a se face neapărat referire la aceasta noțiune. Astfel Tocqueville vorbește despre "spiritul" americanilor subliniind importanța religiei în cadrul societății americane. Marx situează ideile, sentimentele, morala într-o suprastructură, *a contrario*, Max Weber apreciază valorile etice ca fiind creatoarele nașterii capitalismului. Unul din discipolii lui Durkheim, Celestin Bougle (1922), face din acest concept obiectul unei cărți.

Volumul "*Sociologia valorilor*" de Rudolf Rezsö hazay debutează prin definirea conceptului de valoare urmând ca în primele 6 capitole demersul să fie combinarea teoriei, ilustrației empirice și practica metodologică: considerația valorilor în starea lor statică cât și transformările acestora. Rudolf Rezsö hazay separă valorile relative de cele universale venind în întâmpinarea cititorului cu propunerea unei metode: interpretarea și diagnosticarea valorilor pentru a putea fi înțelese și explicate. Capitolele 7 și 8 conduc în mijlocul realității istorice și sociale pentru a ilustra evoluția valorilor comune europene de-a lungul secolelor. În capitolele 9-11 sunt studiate judecățile de valoare și examinată geneza acestora.

Autorul, în acest volum, face vizibil traseul urmat pentru a ajunge la afirmațiile și demonstrațiile obținute. Cu ajutorul unui limbaj concis expune procese sociologice deosebit de complexe care validează judecățile emise.

Cititorul poate gândi că această lucrare a fost concepută pentru a ajuta sociologia și restul științelor sociale, în același timp poate spera că își va aprofunda cunoștințele, sau se poate aștepta să înțeleagă mai bine lumea în care trăiește. Cei care doresc să întreprindă ei înșiși o muncă de cercetare pot găsi sugestii, demersuri, instrumente care îi vor fi utile.

Lecturând aceasta carte cititorul poate începe să își pună întrebări despre propriul sistem de valori, poate exersa autoanaliza, să se întrebe dacă propriul sistem de valori rezistă unei critici.